

Gäller för: VE Psykiatri

Giltig från: 2025-09-22

Innehållsansvar: Csilla Gréger, (csiso1), Apotekare

Giltig till: 2027-09-22

Granskad av: Agata Paciorkiewicz-Piechalak, (agapa1), Överläkare

Godkänd av: Sara Ekström, (sarek4), Verksamhetschef

Generella ordinationer till sjuksköterskor inom heldygnsvård - Psykiatri

Förändringar sedan föregående version

Uppdaterad lista generella ordinationer.

Förlängd giltighet.

Bakgrund, syfte, mål och arbetsbeskrivning

Detta styrdokument visar vilka läkemedel som kan delas ut av sjuksköterska utan särskild ordination inom Psykiatri, SkaS Skövde och Falköping

Endast läkare får utfärda generella direktiv (benämns GO i Melior)

Endast *verksamhetschef (om denne är läkare)* eller *medicinsk ansvarig läkare* får utfärda generella direktiv om läkemedelsbehandling.

Ett generellt direktiv ska vara skriftligt och innehålla uppgifter om:

1. Läkemedelsnamn eller aktiv substans
2. Läkemedelsform
3. Läkemedlets styrka
4. Dosering
5. Maxdos
6. Administreringsätt
7. Indikationer och kontraindikationer
8. Antalet tillfällen som läkemedlet får ges utan att en läkare kontaktas

Generella direktiv om läkemedelsbehandling ska utfärdas restriktivt och omprövas återkommande.

En sjuksköterska ska bedöma patientens behov av läkemedlet

Innan ett läkemedel med stöd av ett generellt direktiv, om läkemedelsbehandling iordningställs och administreras eller överlämnas till en patient, ska en sjuksköterska:

1. Göra en bedömning av patientens behov av läkemedlet
2. Kontrollera läkemedlets indikation och kontraindikationer

Vid en behovsbedömning är det särskilt viktigt att kontrollera eventuell överkänslighet och interaktioner med övriga läkemedel som patienten är ordinerad. Det är även viktigt att kontrollera vilka läkemedel patienten redan har ordinerats så att dubbelmedicinering undviks.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Bedömningen enligt 1 ska dokumenteras i patientjournalen.

Ansvarig sjuksköterska är skyldig att känna till informationen i FASS om det aktuella läkemedlet innan det ges till patient.

Läkemedel	Dos	Gångar	Maxdos	Administration	Indikation	Kontraindikation	Anmärkning
Alimemazin Orifarm, Orala droppar, lösning 40mg/ml Orifarm Generics AB	0,5-1ml	2	2ml	po	Oro, ångest, sömnrubbnin	Överkänslighet mot aktiv substans eller något av hjälpämnen. Ej till personer över 65 år.	Kan före intagandet spädas med lämplig dryck, t ex juice, saft, kaffe, dock ej mjölk.
Alvedon Filmdragerad tablett 500mg/ Alvedon Brustablett 500 mg	1-2st	4	8st	po	Huvud-, tand- mens-, muskel- och ledvärk, feber vid förkylningssjukdomar	Överkänslighet mot innehållet, grav leversvikt	Paracetamol bör användas med försiktighet vid leversvikt, kronisk alkoholism, svår njursvikt
Artelac FörmånsstatusBausch & Lomb Ögondroppar, lösning i endosbehållare	1 droppe i vartdera ögat.	2	4	okulärt	Tårsubstitut för behandling av torra ögon	Överkänslighet mot något innehållsämne	<i>Artelac ögondroppar i endosbehållare: 1 droppe i vartdera ögat. En endosbehållare räcker för behandling av båda ögonen.</i> Vid administrering av andra läkemedel i ögat skall Artelac alltid tillföras sist och tidigast 5 minuter efter de övriga medlen. Artelac ögondroppar i endosbehållare innehåller inte konserveringsmedel varför de kan användas tillsammans med kontaktlinser.
Buccolam munhålelösning 10 mg Neuraxpharm Sweden	10mg	2	20mg	po	Ep-Anfall	Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne Sömnapné syndrom, Myasthenia gravis, svår andningsinsufficiens, nedsatt leverfunktion	Kan upprepas efter 15-20 minuter igen vid behov
Dentan Mint munsölvvätska 0,2 %	10ml	1-2	20ml	lokalt munsölvmedel	Förhöjd kariesrisk, hög kariesaktivitet	Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne	

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Läkemedel	Dos	Gånge r	Maxdos	Administratio n	Indikation	Kontraindikation	Anmärkning
Desloratadin filmtragerad tablett 5 mg	1st	1	1st	po	För lindring av symtom i samband med: - allergisk rinit - urtikaria	Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne	
Diazepam Destin rektallösning 10mg Destin Pharma	1st	1	1st	rektal	Vid akut epilepsianfall	Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne Sömnapné syndrom, Myasthenia gravis, svår andningsinsufficiens, nedsatt leverfunktion	Vid behandling av äldre eller svagare patienter med högre doser bör andning och blodtryck följas
Dimor 2mg	2st	4	8st	po	Vid akuta ospecifika diarréer och kroniska diarré tillstånd	Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne Dimor ska inte användas som förstahandsterapi: - hos patienter med akut dysenteri karakteriserad av blod i avföringen och hög feber, - hos patienter med akut ulcerös kolit, - hos patienter med bakteriell enterokolit orsakad av invasiva organismer, inklusive Salmonella, Shigella och Campylobacter, - hos patienter med pseudomembranös kolit till följd av behandling med bredspektrumantibiotika. Dimor bör inte användas när hämmad peristaltik ska undvikas på grund av möjlig risk för betydande sequele, inklusive ileus, megakolon och toxisk megakolon. Vid förstoppning, utspänd buk eller ileus ska behandling med Dimor avbrytas omedelbart.	Behandlingen inleds med 4 mg. Därefter 2 mg efter varje avföringstillfälle med diarré. Vänta dock 2-3 timmar mellan första och andra dosen. Dygnsdosen bör inte överskrida 16 mg.
Fludent Mint Sugtablett Karo Pharma	1st	6	6st	po	Förhöjd kariesrisk. Hög kariesaktivitet.	Överkänslighet mot det aktiva innehållsämnet eller mot något hjälpämne	
Hirudoid Kräm STADA Nordic ApS	1dos/er	4	4 dos/er	utvärtes	Hematom, tromboflebiter, infusions- och injektionstromboflebiter	Överkänslighet mot aktiv substans eller mot hjälpämnen.	Bör inte användas på öppna sår, på skadad hud eller i ögonen.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Läkemedel	Dos	Gånge r	Maxdos	Administratio n	Indikation	Kontraindikation	Anmärkning
Hydrokortison Evolan Kräm 10mg/g Evolan Pharma	1dos/er	2	2 dos/er	utvärtes	Vid lättare kliande hudirritationer utan infektion.	Vid infektioner, förorsakade av bakterier, patogena svampar eller parasiter.	Ej i ansiktet.
Ibuprofen 400mg	1st	3	3st	po	<i>Akuta smärttillstånd och feber vid förkylningssjukdomar:</i> <i>Vuxna (över 40 kg): 400mg givet som enkeldos eller 3 gångar/dygn.</i> <i>Dysmenorré:</i> 400 mg 1-3 gånger/dygn vb Behandlingen påbörjas vid första tecken på menstruationsbesvär.	Överkänslighet mot den aktiva substansen. Aktivt ulcus ventriculi et duodeni eller anamnes på återkommande gastrointestinalt sår/ blödning (två eller flera tydliga episoder av påvisad ulceration eller blödning). Gravt nedsatt leverfunktion. Svår hjärtsvikt. (NYHA-klass IV). Svår njursjukdom (glomerulusfiltration under 30 ml/minut). Tillstånd med ökad blödningsbenägenhet. Gastrointestinal blödning eller perforation i samband med tidigare behandling med NSAID- preparat. Tredje trimestern av graviditeten Ska inte användas omedelbart före eller efter hjärtkirurgi.	På grund av korsreaktion ska Ipren inte ges till patienter som fått symtom på astma, rinit eller urtikaria vid intag av acetylsalicylsyra eller andra antiinflammatoriska medel av icke- steroid natur.
Lergigan 25mg	1-2st	3	6st	po	Klåda, ångest och oro, sömnrubbing, illamående	Inga kända	Ålder pga antikolinerga biverkningar. Försiktighet till personer över 65 års
Mellozzan 5 mg, tablett	1	2	2	po	Sömnstörning	Autoimmun sjukdom Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne.	Försiktighet vid polyfarmaci
Microlax rektallösning (Vit plasttub)	1st	1	1	rektalt	Obstipation	Microlax innehåller sorbinsyra som kan ge lokala hudreaktioner, (t.ex. kontakteksem). Sorbitol ingår som hjälpämne i Microlax. Risk för tarmnekros föreligger vid samtidig	Undvik långvarigt bruk.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Läkemedel	Dos	Gånge r	Maxdos	Administratio n	Indikation	Kontraindikation	Anmärkning
						oral/rektal administrering av sorbitol och natriumpolystyrensulfonat (jonbindare för behandling av hyperkalemi i samband med njurinsufficiens).	
Nezeril Näsdroppar, lösning i endosbehållare 0,5mg/ml Perrigo Sverige AB	1-2st	3	6st	Nasalt	Vid nästäppa 1 endosbehållare töms i vardera näsborren	Överkänslighet mot aktiv substans eller något av hjälpämnen.	Nezeril näsdroppar bör användas högst 10 dagar i följd
Nicotinell Depotplåster 7mg/24timmar	1st	1	1st	Utvärtes	Nikotinabstinens	Akut myokardinfarkt, instabil angina pectoris, allvarlig hjärtarytmi, nyligen genomgången cerebrovaskulär sjukdom.	Styrka ska väljas utifrån patientens nikotinkonsumtion
Nicotinell Depotplåster 14mg/24timmar	1st	1	1st	Utvärtes	Nikotinabstinens	Akut myokardinfarkt, instabil angina pectoris, allvarlig hjärtarytmi, nyligen genomgången cerebrovaskulär sjukdom.	Styrka ska väljas utifrån patientens nikotinkonsumtion
Nicotinell Depotplåster 21mg/24timmar	1st	1	1st	Utvärtes	Nikotinabstinens	Akut myokardinfarkt, instabil angina pectoris, allvarlig hjärtarytmi, nyligen genomgången cerebrovaskulär sjukdom.	Styrka ska väljas utifrån patientens nikotinkonsumtion
Nicotinell Mint Komprimerad sugtablett 2mg	1st	15	30mg	Per os	Nikotinabstinens	Akut myokardinfarkt, instabil angina pectoris, allvarlig hjärtarytmi, nyligen genomgången cerebrovaskulär sjukdom.	Kan återupprepas varje timme. Undvik föda och dryck samtidigt som tuggummi användning
Novalucol® Tuggtablett Viatrix AB	1-2st	4	8st	Per os	Halsbränna	Överkänslighet mot aktiv substans eller något av hjälpämnen.	Tabletterna bör tuggas väl
Nyxoid® Nässpray lösning	1dos/er	10	10dos/er	Nasalt	Akut behandling av andningssvikt vid opioidöverdos	Överkänslighet mot innehållet	Om otillräcklig effekt ges dos nr 2 efter 2 min i andra näsborren. Vid återfall av andningssvikt ges dos nr 2 direkt. Fler doser kan ges vid behov

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Läkemedel	Dos	Gånge r	Maxdos	Administratio n	Indikation	Kontraindikation	Anmärkning
Omnilax® Pro Health Pharma Pulver till oral lösning i dospåse 10g	1dos	1	1dos	Per os	Symtomatisk behandling av obstipation hos vuxna Innan behandlingen påbörjas bör organisk sjukdom ha uteslutits	Allvarlig inflammatorisk tarmsjukdom (ulcerös kolit, Crohns sjukdom) eller toxisk megakolon Gastrointestinal perforation eller risk för gastrointestinal perforation Ileus eller misstänkt blockerad tarmpassage eller symtomatisk stenosis Magsmärtor utan känd orsak Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något	Omnilax verkar inom 24-48 timmar efter administrering.
Pantoprazol 20mg Enterotablett	20mg	1	20mg	Per os	Halsbränna	Överkänslighet mot den aktiva substansen, substituerade benzimidazolier eller mot något hjälpämne	Det har förekommit rapporter om falskt positiva urinprovresultat avseende tetrahydrocannabinol (THC) hos patienter som får pantoprazol. En alternativ metod för verifiering av positiva resultat ska övervägas.
Propavan® tablett 25mg	1-2st	1	50mg	Per os	Insomningsvårigheter	Överkänslighet mot aktiv substans eller något av hjälpämnena. Ej vid Parkinson. Undvik ge till patienter 65 år och äldre	Försiktighet vid nedsatt lever- och njurfunktion.
Zofran® munlöslig Frystorkad tablett 4 mg	1-2st	2	16mg	Per os	Profylax och behandling av illamående och kräkningar	Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne Samtidig användning med apomorfin	Inga justeringar av dos eller doseringsfrekvens krävs för äldre patienter.
Xyloproct supp	1st	1	1st	Rektalt	Hemorroider	Överkänslighet mot de aktiva substanserna eller mot något hjälpämne	

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Psykiatri

Innehållsansvar: Csilla Gréger, (csiso1), Apotekare

Granskad av: Agata Paciorkiewicz-Piechalak, (agapa1),
Överläkare

Godkänd av: Sara Ekström, (sarek4), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9718-621466736-116

Version: 3.0

Giltig från: 2025-09-22

Giltig till: 2027-09-22